

dan onder deskundigen ook zoo voorzichtig er bij te voegen, dat noch Gorilla noch Chimpansee ons ten aartsvader was, maar dat de *Catarrhina lipocerca*, d. i. de staartlooze, smal-neuzige apensoort terugwijst op een stamvader onder de apen, die tevens stamvader van den *homo sapiens* kon zijn. Vooral in de morphologische overeenkomst tusschen beiden wordt voor dit vermoeden bewijskracht gezocht; edoch zoo vruchteloos, dat een geleerde als Rudolf Virchow juist omgekeerd de hieruit afgeleide consequentie loochent, en er nadruk op legt, dat juist de oudste opgegraven menschenskeletten „Köpfe von solcher Grösze” vertoonen, „dass wohl mancher Lebende sich glücklich preisen würde einen ähnlichen zu besitzen.” 1) Haeckel zelf erkent dan ook, dat het bewijs ten deze „niemals bloss durch einzelne empirische Erfahrungen” te leveren is, maar ontleend moet worden aan de „philosophische Verwerthung” van de ontoereikende gegevens. 2) En gevraagd, hoe hij dit bedoelt, antwoordt hij ons: „Sie liegt darin dass die Descendenztheorie als ein allgemeines Inductionsgesetz aus der vergleichenden Synthese aller organischen Naturerscheinungen erfolgt”. „Die Pithecoiden-theorie” is alzoo niets dan „ein specieller Deductionsschluss welcher aus dem generellen Inductionsgesetze der Descendenz-theorie mit derselben logischen Nothwendigkeit gefolgert werden muss” 3). Geen bezonnen denker, zoo gaat hij dan voort, kan thans meer aan de conclusie ontkomen: „Wenn die Entwicklungstheorie überhaupt wahr ist”, en de enkele diersoorten niet „durch Wunder geschaffen sind, dann kann auch der Mensch keine Ausnahme sein”. En dat heet dan Logica! Een petitio principii die haar wedergade zoekt! Ge induceert uit dierlijke gegevens. Uw deductie zou derhalve alleen dan doorgaan, zoo vooraf vaststond, dat mensch en dier eensoortig waren. Juist dat wat ge bewijzen moet, hebt ge aldus bij uw inductie, er is geen zachter woord voor, in strijd met alle goede logica binnengesmokkeld. En toch op zulk een stelling rust dan heel

1) Dr. R. Virchow, *Die Freiheit der Wissenschaft im modernen Staat*. Berlin, 1877, p. 30.

2) O. l. II 799.

3) O. l. II 799.